

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

*(для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти денної форми навчання зі
спеціальності 023 – Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2021

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : О. Ю. Оленіна, О. Ч. Чирва. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 28 с.

Укладачі: О. Ю. Оленіна,
О. Ч. Чирва

Рецензент: Ю. О. Сосницький, кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою образотворчого мистецтва та дизайну,
протокол № 1 від 28 серпня 2021 р.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2 МЕТА, ЗАВДАННЯ І ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
3 ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	7
3.1 Виконання кваліфікаційної роботи.....	7
3.2 Керівництво кваліфікаційною роботою (проєктом).....	9
4 ОБСЯГ, СТРУКТУРА І ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ).....	10
5 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	14
6 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	18
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21
ДОДАТКИ.....	22

ВСТУП

Вимоги щодо написання та оформлення кваліфікаційних робіт на кафедрі образотворчого мистецтва та дизайну ХНУМГ ім. О. М. Бекетова містять загальні методичні рекомендації, які розроблено відповідно до специфіки фахової підготовки студентів спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Вимоги ґрунтуються на основі чинного законодавства України, нормативних документах Міністерства освіти і науки України, ХНУМГ, Законів України «Про вищу освіту»; Статуту Університету; Положення про організацію освітнього процесу в Університеті; Положення про порядок створення та роботу екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова.

Кваліфікаційна робота (проект) є завершальним етапом навчання студентів в університеті і підсумковою атестацією, яка дає можливість виявити рівень засвоєння студентом теоретичної загальнонаукової та практичної підготовки, вміння застосовувати отримані знання під час вирішення професійно-орієнтованих завдань, здатність до наукового пошуку за обраною тематикою дослідження.

Основними результатами успішного виконання кваліфікаційної роботи є поглиблення і підтвердження студентом теоретичних і практичних знань з обраної спеціальності, набутих при вивченні професійно-орієнтованих дисциплін, вироблення умінь при вирішенні конкретних практичних завдань.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційний проект – робота, що виконується на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти та призначена для об'єктивного контролю програмних результатів навчання, зазначених у відповідних освітніх програмах.

Кваліфікаційна робота передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних знань і практичних вмінь зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних професійно-орієнтованих завдань; розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження (експерименту), пов'язаних з темою роботи; розвиток здібностей критично й творчо мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері образотворчого мистецтва (дизайну) із застосуванням провідних теорій та методів.

Тематика кваліфікаційних робіт повинна бути актуальною та пов'язаною з напрямком науково-дослідних робіт випускової кафедри. Для якісного формулювання теми роботи до дати, визначеної календарним графіком студенти подають на кафедру заяви про обраний напрямок дослідження та творчої роботи. Закріплення за студентом теми дослідження затверджується наказом ректора за поданням факультету. Цим же наказом призначаються наукові керівники.

Керівником кваліфікаційної роботи призначається викладач (професор, доцент, старший викладач). Науковий керівник кваліфікаційної роботи консультує з фахових питань і контролює процес самостійної роботи студента. Разом із студентом визначає завдання і необхідну інформаційну базу дослідження, планує графік виконання кваліфікаційної роботи, допомагає узагальнити, оформити та презентувати результати кваліфікаційної роботи. У процесі захисту керівник надає відгук про співпрацю зі студентом та досягнуті в процесі виконання роботи результати.

Кваліфікаційна робота має бути написана державною мовою, науковим стилем. Зміст теоретичної частини має бути структурованим, логічним й аргументованим. Висновки мають бути обґрунтованими і мати пропозиції щодо практичної (наукової) новизни та цінності.

Кваліфікаційна робота повинна містити результати власних теоретичних і прикладних досліджень і перевірена на унікальність відповідно до Порядку

виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті та в репозиторії закладу вищої освіти.

Студент несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до кваліфікаційної роботи (проєкту) і термінів її виконання. Робота оцінюється позитивною оцінкою тоді, коли вона є самостійною і оформлена відповідно до визначених кафедрою вимог.

2 МЕТА, ЗАВДАННЯ І ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Метою і завданням кваліфікаційної роботи є визначення рівня підготовленості студента до розв'язання комплексу прикладних і наукових завдань в галузі образотворчого мистецтва та дизайну на основі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок, отриманих у процесі всього періоду навчання. Строки виконання кваліфікаційної роботи (проєкту) визначаються регламентом роботи Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова на поточний рік відповідно до навчального плану.

Виконання кваліфікаційної роботи спрямовано на: систематизацію, закріплення, поглиблення вмінь застосовувати фахові компетентності під час виконання конкретних прикладних і науково-дослідних завдань; розвиток здатності до аналізу, самостійної творчої роботи та узагальнення отриманих результатів.

Тематика кваліфікаційних робіт визначається кафедрою образотворчого мистецтва та дизайну (відповідно до науково-дослідної та художньо-творчої тематики кафедри та сучасних досягнень у сфері професійної діяльності) і пропонується студентам на початку навчального року. Тематика оновлюється кожного навчального року. Студентам надається право запропонувати власну

тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника.

Основні критерії вибору теми:

- актуальність, новизна, перспективність напряму дослідно-творчої діяльності;
- доступність і достатність джерельної бази дослідження;
- можливість виконання і зв'язок з конкретними науково-дослідними та творчими планами кафедри;
- отримання значимого ефекту від впровадження результатів кваліфікаційної роботи;
- особисті наукові та науково-творчі інтереси студента.

Тема кваліфікаційної роботи має відображати основну ідею, мету дослідження та змістовно визначатись предметом і об'єктом дослідження. Під час формулювання теми необхідно уникати скорочень, аббревіатур, висловлювань загального характеру.

3 ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1 Виконання кваліфікаційної роботи

Організаційно процес підготовки кваліфікаційної роботи складається з наступних етапів:

1. Вибір і затвердження теми та отримання індивідуального завдання дослідницької і практичної роботи (ознайомлення зі станом проблеми, добір фактичного матеріалу, літератури та джерел дослідження). Студент на цьому етапі:

- самостійно оцінює актуальність і соціальну значущість проблеми, пов'язаної з темою творчої кваліфікаційної роботи (проекту);

– збирає, аналізує та узагальнює інформацію та наочні матеріали з теми кваліфікаційної творчої роботи (проєкту).

2. Опрацювання та представлення результатів досліджень. Пошук ідеї (концептуального дизайн-рішення); визначення змісту та плану роботи; опрацювання різних напрямків, технологій, технік, методів, засобів виконання роботи. Студент на цьому етапі:

– досліджує проблему, приймає самостійні рішення та пропонує напрямок творчої роботи (у формі пошукових ескізів,) з урахуванням думки наукового керівника;

– оформлює результати дослідження відповідно до зазначених вимог (у формі методичної записки, фор-ескізу у визначеному масштабі).

3. Виконання в матеріалі, оформлення роботи. Техніко-технологічне (економічне за потребою) обґрунтування виконання роботи; виготовлення графічного демонстраційного матеріалу. Подання роботи на кафедру для перевірки. Студент на цьому етапі:

– виконує практичну творчу роботу (проєкт);

– оформлює і готує до експозиції творчу роботу (проєкт) (комп'ютерні презентації, програми, відеоролики, тощо);

– несе повну відповідальність за зміст та оформлення кваліфікаційної роботи (проєкту);

– передає оригінал творчої роботи (проєкт), електронні версії методичної записки та демонстраційного матеріалу на кафедру для зовнішньої перевірки на унікальність (не пізніше ніж за 20 діб до публічного захисту). Титульний аркуш має містити особистий підпис студента-виконавця та підпис керівника кваліфікаційної роботи.

4. Підготовка до публічного захисту і захист кваліфікаційної роботи. За результатами співпраці наукового керівника і студента кафедра, на якій готується кваліфікаційна робота (проєкт), приймає рішення про унікальність роботи та готує експертний висновок про допуск кваліфікаційної роботи (проєкту) до захисту.

Студент на цьому етапі:

- готує повідомлення про готовність до захисту.
- отримує відгук наукового керівника і зовнішню рецензію на кваліфікаційну роботу, рішення кафедри про допуск до захисту;
- готує доповідь до захисту кваліфікаційної роботи (проєкту);
- організовує власний виступ і демонстрацію результатів кваліфікаційної роботи (проєкту);
- захищає кваліфікаційну роботу (проєкт) на засіданні ЕК.

3.2 Керівництво кваліфікаційною роботою

Науковий керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи (проєкту):

- формулює тему кваліфікаційної роботи (проєкту) і разом зі студентом визначає мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження;
- доводить до відома студента вимоги щодо змісту й оформлення кваліфікаційної роботи (проєкту);
- рекомендує студентові необхідну основну літературу, WEB-ресурси, ілюстративні, наочні матеріали;
- здійснює організаційну і науково-методичну допомогу шляхом проведення консультацій;
- контролює хід виконання роботи;
- періодично інформує випускову кафедру про хід виконання роботи;
- перевіряє оформлення виконаної кваліфікаційної роботи (проєкту);
- надає рекомендацію щодо зовнішньої перевірки кваліфікаційної роботи (проєкту) на унікальність в Науковій бібліотеці;
- готує відгук наукового керівника про кваліфікаційну роботу (проєкт).

4 ОБСЯГ, СТРУКТУРА І ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)

Кваліфікаційна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація має професійну, практичну спрямованість, є комплексною і складається з практичної та теоретичної частин.

Практична складова кваліфікаційної роботи має на меті довести достатній рівень фахової майстерності студента, його здатність до самостійної творчої діяльності. Практична робота представляється на захисті як завершеним твором мистецтва, так і пошуковим (ескізним) матеріалом до його виконання.

Залежно від обраної теми та виду образотворчої діяльності, практична кваліфікаційна робота може мати різновиди:

1. Оригінальний художній твір (графічна серія 5–7 робіт, пошуковий матеріал).
2. Твір декоративно-прикладного мистецтва (1–7 робіт в матеріалі, пошуковий матеріал).
3. Об'єкт об'ємної пластики (скульптура, пошуковий матеріал).
4. Твір монументального мистецтва (два експозиційних стенди 80 см x 80 см, фрагмент в матеріалі, пошуковий матеріал).
5. Продукт аудіо-візуального мистецтва (2 експозиційних стенда 80x80 см., анімація, відеозапис тощо).
6. Арт-проект (дизайн-проект), представлений на трьох експозиційних стендах (80 см x 80 см, фото або фрагмент кінцевого результату) відповідно до вимог оформлення дизайн-проектів.

Графічно-демонстраційний проект містить вихідні дані, основні напрямки (етапи, засоби) і кінцевий варіант арт або дизайн-проектування у певному масштабі (фото або фрагмент виконання в матеріалі).

Теоретична складова демонструє вміння здобувача опрацьовувати інформацію, узагальнювати й аналізувати фактичний матеріал, аналоги,

використовувати теоретичні знання, отримані під час оволодіння відповідною освітньо-професійною програмою. Вона являє собою текстовий паперовий документ із включенням до нього таблиць та ілюстративного матеріалу і складається з опису ідеї, змісту, засобів, методики та техніко-технологічної бази виконання практичної кваліфікаційної роботи.

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи (проєкту) складає 24–48 сторінок тексту формату А4). До зазначеного обсягу не входять сторінки зі списком використаних джерел та додатки. Але всі сторінки цих структурних частин підлягають наскрізній нумерації.

Структура кваліфікаційної роботи (проєкту):

- титульний аркуш (дод. А);
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідністю);
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Кваліфікаційна робота обов'язково супроводжується такими елементами, які не підшиваються:

- відгук наукового керівника;
- зовнішня рецензія;
- довідка про впровадження результатів дослідження (за наявності).

ЗМІСТ (дод. Б) подають на початку кваліфікаційної роботи (проєкту). Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів, зокрема вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел.

ВСТУП розкриває загальну характеристику кваліфікаційної роботи у такій послідовності:

- актуальність теми;
- мета і завдання дослідження;

- об'єкт дослідження
- предмет дослідження;
- методи дослідження;
- практичне значення одержаних результатів;
- апробація результатів (не обов'язково);
- структура і обсяг роботи.

Обсяг вступу, як правило, не повинен перевищувати 3–5 сторінок.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та напрямів розв'язання проблеми, обґрунтування необхідності досліджень та впровадження практичних результатів кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження – це запланований результат, на досягнення якого спрямована кваліфікаційна робота. Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження та практичної творчої роботи. Завдання формулюють у формі переліку дій: «вивчити..., проаналізувати..., встановити..., обґрунтувати..., виконати..., узагальнити, презентувати...» та ін.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію і обрані для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і розкриває конкретні закономірності функціонування та розвитку об'єкта, його якості, властивості, тощо.

Методи дослідження – спосіб набуття достовірних наукових знань та практичних результатів. Наводять перелік використаних методів, які мають тісний зв'язок зі змістом роботи. Чітко зазначають що саме досліджувалось за допомогою того чи іншого методу.

Практична значимість одержаних результатів повинна містити відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів роботи – наводяться дані конференцій, публікацій, каталоги художніх виставок, відеозаписи творчих арт-заходів, тощо, на яких оприлюднені результати досліджень та творчих досягнень кваліфікаційної роботи.

Структура і обсяг роботи містить відомості про кількість змістових розділів, сторінок текстової частини дослідження, додатків, використаних літературних джерел, ілюстрацій.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів:

1. Теоретико-методологічний (або мистецтвознавчий), в якому розглядаються теоретичні та методологічні аспекти дослідження; робиться аналітичний огляд літературних джерел; аналізуються класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження. Стан розробки обраної теми подається студентом через огляд літературних джерел сучасних видань, включаючи власні публікації (20–30 позицій). Огляд літературних джерел має надати загальне уявлення про стан питання і показати розуміння студентом поставлених завдань та шляхів їх виконання.

2. Техніко-технологічний (методичний) розділ висвітлює умови і характеристику виконання дослідницької і творчої практичної роботи. Надається теоретичне обґрунтування вибору методів, технік та технологій виконання поставлених завдань відповідно до мети кваліфікаційної роботи (проєкту);

3. Проєктно-рекомендаційний (для проєкту) розділ розкриває результати кваліфікаційної роботи (проєкту). В ньому подаються конкретні методики, моделі, можливий план реалізації (впровадження пропозицій) результатів дослідно-творчої роботи.

Кожен розділ кваліфікаційної роботи завершується коротким висновком (узагальненням), назва якого в тексті виділяється окремо (Висновок розділу 1).

Загальні ВИСНОВКИ кваліфікаційної роботи містять одержані практичні та наукові результати, рекомендації щодо їх використання. Обсяг висновків не повинен перевищувати трьох сторінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, сучасної вітчизняної та зарубіжної наукової, спеціальної

літератури, фахових видань, інформаційних ресурсів Інтернету. Не рекомендовано використовувати у роботі підручники, навчальні посібники. Список складається за алфавітом і містить не менше 25–30 використаних джерел.

ДОДАТКИ містять допоміжні матеріали: ілюстративний ряд, таблиці, документи, графіки, ескізи та інші пошукові матеріали, результати практичної роботи, тощо.

5 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Теоретична частина кваліфікаційної роботи подається на кафедру як у друкованому вигляді (брошура з твердою обкладинкою), так і в електронному вигляді з обов'язковим дотриманням таких технічних вимог:

- матеріал друкується державною мовою;
- текстовий редактор Word (версія 6.0 або вище), TimesNewRoman 14 пт через 1,5 інтервали, вирівнювання – «По ширині». Абзацний відступ має бути однаковим упродовж усього тексту книги – табуляція 1,27 см;
- поля: ліве – 30, верхнє і нижнє – 20, праве – 10 мм;
- ілюстративний матеріал потрібно подавати у форматах (JPG, TIFF, EPS, PDF, WMF тощо);
- тексти приміток, таблиць, підписів до ілюстрацій, покажчиків рекомендується виконувати шрифтом меншого розміру (12 пт для шрифту Times New Roman);
- заголовки структурних елементів текстової частини, розділів розташовують посередині рядка та друкують великими літерами без крапки в кінці;
- заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів тексту друкують малими літерами, крім першої великої, без крапки в кінці та без підкреслень. Крапку після номера розділу, підрозділу тощо не ставлять.

Практична частина подається на кафедру як у вигляді оригінального мистецького твору (серії), так і у формі проектно-демонстраційного матеріалу з електронною версією (PDF, JPEG, TIFF).

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ» (не обов'язково), «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру рядка. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять (якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою). Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожна нова структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу. Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 3–4 інтервалам.

Нумерація. Сторінки, розділи, підрозділи, пункти, підпункти, малюнки, таблиці, формули подають арабськими цифрами. Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який як і зміст включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки не ставлять. на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Розділи, підрозділи, пункти і підпункти нумеруються арабськими цифрами без знаку №. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад: 2.3 (третій підрозділ другого розділу). У кінці номера підрозділу крапка не ставиться. Потім у тому ж рядку наводиться заголовок підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, номера підрозділу і порядкового номера пункту, розділених крапками. У кінці номера крапки немає, наприклад: 1.3.2 (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводиться назва пункту. Пункт може не

мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації (репродукції, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) розташовують в ДОДАТКАХ. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання. Ілюстрації позначають словом «Рисунок», яке в тексті пишеться повністю. Якщо необхідно зробити посилання на рисунок, то його подають скорочено, у круглих дужках, зазначивши номер, наприклад: (рис. 1.1). Якщо робота складається з одного розділу, то рисунки, крім рисунків додатків, нумерують наскрізно арабськими цифрами, починаючи з цифри «1».

Якщо в тексті або в додатку тільки один рисунок, його нумерують так: «Рисунок 1» або «Рисунок В.1».

Рисунки кожного додатка мають окрему нумерацію, що складається з літери – позначення додатка та порядкового номера рисунка в цьому додатку, сполучених крапкою.

Якщо робота має два або більше розділів, то рисунки нумерують у межах кожного розділу. У такому разі номер рисунка складають з номера розділу та порядкового номера рисунка в цьому розділі, які сполучають крапкою.

Назва рисунка має відображати його зміст, бути конкретною та стислою. Назву рисунка друкують з першої великої літери та розташовують під ним (рис.3.3). Після назви рисунка крапка не ставиться.

Номер та назву рисунка рекомендовано друкувати розміром шрифту 12 пт або 14 пт (Times New Roman) залежно від величини назви й посередині рядка. Якщо необхідно зробити посилання на рисунок, розміщений раніше, у круглих дужках потрібно вказати (див. рис.), зазначивши його номер.

Таблицю з цифровими даними розташовують безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у тексті із зазначенням її номера. Якщо робота складається з одного розділу, то таблиці нумерують наскрізно арабськими цифрами, якщо з двох або більше – за розділами. Номер таблиці у такому разі має складатися з

номера розділу та порядкового номера таблиці в цьому розділі, які сполучають крапкою. У разі посилання на таблицю в тексті роботи слово «таблиця» пишеться повністю, а в дужках – скорочено, наприклад: (табл. 1.1). Якщо в тексті тільки одна таблиця, її нумерують так: «Таблиця 1». Таблиці кожного додатка нумерують окремо. Номери складають із літери – позначення додатка та порядкового номера таблиці в додатку, які сполучають крапкою (табл. А.1).

Назва таблиці друкується по центру з нового рядка жирним шрифтом. Якщо таблиця переходить на наступну сторінку, то над іншими частинами з лівого боку з абзацного відступу друкують «Продовження таблиці ___», а якщо це остання сторінка – «Закінчення таблиці ___» справа пишуть «Продовж. Табл.» Текст у таблиці варто друкувати кеглем 12 з одинарним інтервалом. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. Відстань між таблицею (виводом) і подальшим чи попереднім текстом має бути не менш ніж один рядок.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини кваліфікаційної роботи, розміщуючи їх наприкінці (після списку використаної літератури / джерел), у порядку появи посилань у тексті. Другий та наступні за рахунком додатки необхідно розміщувати з нової сторінки. Для заголовка «Додатки» окрему сторінку виокремлювати не потрібно. Декілька невеликих за розміром додатків дозволяється розміщувати на одній сторінці.

Додаток обов'язково має бути із заголовком, надрукованим угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Над заголовком, але посередині рядка, друкують слово «ДОДАТОК». Позначають додатки відповідною літерою української абетки, крім Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. У додатки виносять ілюстрації, таблиці, схеми тощо, які додатково розкривають суть роботи.

Сторінки в додатках нумерують наскрізно. Ілюстрації, таблиці, формули або рівняння, які містяться в тексті додатка, нумерують послідовно в межах кожного додатка. Номери складаються з літери – позначки додатка та порядкового номера таблиці або рисунка в ньому, які сполучаються крапкою.

Якщо необхідно зробити посилання в тексті на додаток:

– у разі розміщення посилання в дужках, слово «додаток» скорочують, наприклад «дод. А»;

– у разі розміщення посилання в тексті, слово «додаток» пишуть повністю

Лапки, апострофи, тире та дефіси мають бути однаковими та мати вигляд: лапки « »; апострофи «'»; тире «–», дефіс «-». Використання різних типів лапок, апострофів, тире та дефісів у тексті роботи не допускається.

Посилання подаються у тексті роботи у квадратних дужках, [26, с. 32], де перша цифра – це номер джерела у списку літератури за алфавітом, а друга – номер сторінки. Номер джерела та номер сторінки розділяються комою з пробілом, номери джерел – крапкою з комою: [6; 7; 8], [8, с. 21; 9, с. 117]. Зазначення сторінок, окрім інтернет-джерел, є обов'язковим. У реченні крапка ставиться після дужок, посилань. Пряме цитування конкретного джерела має точно відтворювати текст і не перевищувати 1 абзацу. Не рекомендується використовувати прямі цитати більше трьох на одній сторінці. Також не доцільно подавати цитати у висновках. Цитату виділяють лапками і супроводжують посиланням.

Приклади бібліографічних описів для СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ наведені у додатку В.

6 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Публічний захист кваліфікаційної роботи, який проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, має продемонструвати відповідність рівня підготовки здобувача вищої освіти вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця. Захист відбувається при обов'язковій присутності наукового керівника роботи.

Кваліфікаційна робота подається керівнику для перевірки у строки, визначені календарним планом виконання кваліфікаційної роботи. Керівник надає

відгук про кваліфікаційну роботу, в якому визначаються: її актуальність, самостійність, оригінальність, майстерність виконання практичної частини; ефективність використаної методології, застосованих технік та засобів; рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та практичних вмій; вміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки.

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план, а виконана ним кваліфікаційна робота має задовільний чи високий рівень фахової майстерності та пройшла перевірку на академічний плагіат.

До захисту не допускаються студенти, які не виконали навчальний план і на момент подання кваліфікаційної роботи на захист мають академічну заборгованість або подали роботу, яка за змістом та оформленням не відповідає встановленим вимогам та має незадовільний рівень оригінальності тексту після перевірки на академічний плагіат.

Процедура захисту включає:

1. Доповідь студента (10 хвилин), яка коротко відображає основний зміст, мету, завдання, предмет та об'єкт; обґрунтування вибору теми, ступінь її висвітлення в науковій літературі. Основна частина доповіді присвячується оприлюдненню результатів, рекомендацій та застосування виконаної роботи.

2. Оголошення відгуку наукового керівника та рецензента (6–10 хвилин).

3. Відповіді на запитання членів ДЕК та осіб, присутніх на захисті до автора (не більше 5, 7–10 хвилин).

4. Заключне слово студента.

5. Оголошення рішення ЕК про оцінку роботи.

Захист передбачає застосування мультимедійної техніки, а сама доповідь супроводжується презентацією, тощо. Кваліфікаційна робота має відповідати загальним вимогам наукової етики, наявності всіх необхідних посилань, коректності цитування, вимогам академічної доброчесності.

Здобувачам, які отримали позитивну оцінку, рішенням екзаменаційної комісії присуджується ступінь вищої освіти, присвоюється кваліфікація у відповідності до акредитованої освітньої програми і видається диплом встановленого зразка.

У випадку, якщо здобувач не з'явився на захист випускної кваліфікаційної роботи (проєкту), у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання. Якщо здобувач не з'явився на засідання з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому встановлюється інша дата захисту кваліфікаційної роботи (проєкту).

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку на захисті кваліфікаційної роботи (проєкту), відраховується з Університету. Йому видається академічна довідка встановленого зразка. У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи (проєкту) визначається незадовільними, екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму кваліфікаційну роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою, у наступному навчальному році, з зазначенням даного рішення в протоколі засідання. Здобувач, який не захистив кваліфікаційної роботи (проєкту) має право на повторну (з наступного навчального року) атестацію протягом трьох років після відрахування з університету.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібліографічне посилання (загальні правила складання) відповідно до ДСТУ 8302:2015, запровадженого в дію в Україні 01.07.2016 [Електронний ресурс] : метод. рек. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. С. В. Карпенко ; відп. за вип. О. М. Штангей. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 19 с. – Режим доступу: <https://eprints.kname.edu.ua/46333/1/metod.rec.DSTU2015.pdf>
2. Загальні вимоги до підготовки, оформлення та видання наукової і навчально-методичної літератури [Електронний ресурс] : метод. рекомендації / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. О. В. Михаленко. – 2-ге вид., зі змін. та доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 66 с. – Режим доступу : <https://eprints.kname.edu.ua/46513/1/31-10-17-%D0%9C%D0%B5%D1%82-%D0%BE%D0%B4%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BD%D1%8F%20%D0%A5%D0%9D%D0%A3%D0%9C%D0%93-%D0%A0%D0%92%D0%92.pdf>
3. Положення про порядок створення та роботу екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова [Електронний ресурс] – Режим доступу:
https://www.kname.edu.ua/images/Files/Normativny_Dokumenty/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%95%D0%9A_2020_compressed.pdf
4. Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університету міського господарства імені О. М. Бекетова. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.kname.edu.ua/images/Files/Normativny_Dokumenty/pologennya_sistema_yakosti_osviti.pdf
5. Тимчасовий порядок перевірки кваліфікаційних робіт. [Електронний ресурс] –Режим доступу: https://www.kname.edu.ua/images/Files/Normativny_Dokumenty/%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA.pdf

ДОДАТОК А

Титул теоретичної частини кваліфікаційної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**Навчально-науковий інститут Архітектури,
дизайну та образотворчого мистецтва
Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну**

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Олена ОЛЕНІНА

« ____ » _____ 2022 р.

Реєстраційний № _____

« ____ » _____ 2022р.

ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)

Кваліфікаційна робота студента
групи ОМ-18
ступінь вищої освіти «бакалавр»
спеціальності 023 – Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
П. І. Б. здобувача
Керівник: канд. мистецтва, доцент
П. І. Б. керівника

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS ____ Кількість балів ____

Голова ЕК _____

(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Харків – 2022

ДОДАТОК Б
Оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 НАЗВА РОЗДІЛУ	
1.1 Назва підрозділу.....	6
1.2 Назва підрозділу	10
1.3 Назва підрозділу	14
Висновки до розділу 1.....	18
РОЗДІЛ 2 НАЗВА РОЗДІЛУ	
2.1 Назва підрозділу	19
2.2 Назва підрозділу	21
2.3 Назва підрозділу	25
Висновки до розділу 2.....	29
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТКИ.....	35
Додаток А.....	35
Додаток Б.....	36

ДОДАТОК В

Приклади оформлення бібліографічних посилань у списку використаних джерел згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 (ВАК)

Книга одного автора

Пельтьє А.-М. Християнство та жінки : двадцять століть історії / Анн-Марі Пельтьє. — Київ : Дух і Літера, 2016. — 156 с.

Кириченко М. А. Образотворче мистецтво : підруч. для 3 кл. чотириріч. і 2 кл. триріч. почат. шк. / М. А. Кириченко. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Київ : Освіта, 1996. — 128 с.

Шапко В. Ф. Автомобільні двигуни. Основи теорії та характеристики поршневих двигунів внутрішнього згоряння : навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / В. Ф. Шапко ; Кременчуц. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського. — 2-ге вид. — Харків : Точка, 2014. — 147 с.

Книга двох або трьох авторів

Дриженко А. Ю. Відкриті гірничі роботи: терміни та їх визначення : навч. посіб. [для студентів напряму підгот. 6.050301 «Гірництво»] / А. Ю. Дриженко, О. О. Шустов ; Нац. гірн. ун-т. — Дніпропетровськ : НГУ, 2010. — 166 с.

Лісовал В. П. Операційний менеджмент : конспект лекцій / В. П. Лісовал, М. І. Старосельський ; Нац. авіац. ун-т. — Київ : НАУ, 2004. — 61 с.

Клименюк Т. М. Ілюстрований словник архітектурних термінів : навч. посіб. / Т. М. Клименюк, В. І. Проскуряков, Х. І. Ковальчук. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2010. — 180 с.

Книга чотирьох і більше авторів

Карпатський регіон: сучасний стан, проблеми, перспективи сталого розвитку / В. С. Кравців [та ін.] ; Ін-т регіон. дослідж. НАН України. — Львів : [б. в.], 2003. — 83 с.

Деревообробна промисловість / А. Г. Печерний [та ін.]. — 2-ге вид. — Ужгород : Спілка, 2007. — 204 с.

Фізіологія : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [В. Г. Шевчук та ін.]. — Вид. 2-ге, випр. і допов. — Вінниця : Нова Кн. — 448 с.

Economic development / G. Smith [et al.]. — Liverpool : L Press, 2009. — 354 p.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

Історія українського правопису XVI–XX століття : хрестоматія / [упоряд.: В. В. Німчук, Н. В. Пуряєва]. — Київ : Наук. думка, 2004. — 582 с.

Світ науки : повна ілюстр. енцикл. [для дітей від 10 років / уклад. Х. Берд]. — Київ : Країна Мрій, 2008. — 256 с.

Routledge handbook of internet politics / ed. by A. Chadwick, P. N. Howard. — Abingdon, Oxon : Taylor & Francis, 2010. — 512 p.

Книга – окремий том (частина) багатотомного видання

Іванов Ю. Ф. Цивільне право України : навч. посіб. : у 2 т. / Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова. — 2-ге вид., допов. і перероб. — Київ : Правова єдність : Алерта, 2019. — Т. 1. — 340 с.

Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка : навч. посіб. : у 2 кн. / [С. М. Панчишин та ін.]. — 4-те вид., випр. і допов. — Київ : Знання, 2006. — Кн. 1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. — 728 с.

Частина книги (розділ тощо)

Хома І. Б. Формування поетапного механізму трансформації стратегічного фінансового управління підприємством у точці біфуркації / І. Б. Хома // Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку національного господарства : монографія / [Білозубенко В. С. та ін.]. — Дніпро, 2019. — С. 231—247.

Криклій Ю. П. Догляд за насінними культурами / Ю. П. Криклій // Насіннєзнавство / ред. Т. І. Шевченко. — 2-ге вид. — Київ, 2019. — С. 124—139.

Kozbelt A. Theories of creativity / A. Kozbelt, R. A. Beghetto, M. A. Runco // The Cambridge handbook of creativity / ed. by J. C. Kaufman, R. J. Sternberg. — Cambridge, 2010. — P. 20—47.

Стаття (публікація) в періодичному виданні

Стаття в журналі

Кібенко К. А. Рівень ефективності економічної діяльності малих форм аграрного виробництва / К. А. Кібенко // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. — 2018. — Т. 23, вип. 3. — С. 95—100.

Березко О. В. Особливості застосування масштабності, засобів навігації, світлового рішення та предметного наповнення комунікативного простору торговельно-розважальних центрів [Електронний ресурс] / О. В. Березко // Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури. — 2020. — № 78. —

С. 9—17. — Режим доступу: <https://www.doi.org/10.31650/2415-377X-2020-78-9-17> (дата звернення: 10.03.2020). — Назва з екрана.

Савосько В. Екологічні особливості сучасного стану деревно-чагарникових видів рослин у садах і парках колишніх залізних рудників Криворіжжя / В. Савосько, Н. Товстоляк // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. — 2019. — Вип. 80. — С. 105—117.

Vegt W. The inertia of light and the isotropic and anisotropic properties of electromagnetic mass [Electronic resource] / W. Vegt // American journal of astronomy and astrophysics. — 2019. — Vol. 7, no. 2. — P. 18—32. — Mode of access: <https://doi.org/10.11648/j.ajaa.20190702.11> (date of access: 11.06.2020). — Title from screen.

Електронний ресурс / Сайт

Як правильно: «на фейсбуці» чи «на фейсбуку»? Який прийменник слід уживати: «у фейсбуці» чи «на фейсбуці»? [Електронний ресурс] // Kyiv Dictionary. — Режим доступу: <https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/consulenza-linguistica/vyпуск1/na-feisbuku-feisbutsi/> (дата звернення: 11.06.2020). — Назва з екрана.

Бердянський державний педагогічний університет [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://bdpu.org/> (дата звернення: 13.06.2020). — Назва з екрана.

Конкурс на зайняття вакантних посад державної служби в Апараті Верховної Ради України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://vrkadry.rada.gov.ua/news/dijalnist/dobir_personal/konkurs/73064.html, вільний (дата звернення: 01.04.2020). — Назва з екрана.

Дисертація

Гержановська Г. А. Асимптотичні зображення розв'язків диференціальних рівнянь другого порядку з нелінійностями, в деякому сенсі близькими до правильно змінних : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.01.02 / Гержановська Грета Анатоліївна. — Одеса, 2020. — 145 с.

Автореферат дисертації

Головко І. К. Процеси регіоналізації як чинник генези та функціонування парадипломатії на сучасному етапі : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04 / Головко Іван Костянтинівич ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці, 2019. — 17 с.

Матеріали конференції **Тези доповіді**

Чередняк Н. А. Використання новітніх технологій віртуальної та доповненої реальності у сфері туризму / Н. А. Чередняк // Інноваційні технології в готельно-ресторанному бізнесі : матеріали ІХ Всеукр. наук.-практ. конф., [Київ], 19—20 трав. 2020 р. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т харч. технологій. — Київ, 2020. — С. 87—88.

Дойчик О. Я. Концептуальна метафора в романі В. Рот «Divergent» / О. Я. Дойчик, А. М. Лехман // Актуальні проблеми філологічної науки: сучасні наукові дискусії : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., [Одеса], 22—23 берез. 2019 р. / Міжнар. гуманіт. ун-т, Ф-т лінгвістики та пер. — Одеса, 2019. — С. 28—31.

Дідковська Л. І. Модернізація зрошувальних систем за інноваційно-інвестиційним підходом / Л. І. Дідковська // Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., [Запоріжжя], 14—15 трав. 2020 р. / за заг. ред. Ткаченко А. М. — Запоріжжя, 2020. — С. 172—174.

Закон, нормативний акт

Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України у зв'язку з оптимізацією територіальних органів Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.02.2020 р. № 44 // Урядовий кур'єр. — 2020. — 12 лют. — С. 6—7.

Конституція України : офіц. текст. — Київ : Парлам. вид-во, 2002. — 87 с.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до виконання

КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

*(для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти денної форми навчання зі
спеціальності 023 – Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація)*

Укладачі: **ОЛЕНІНА** Олена Юріївна
ЧИРВА Олена Челюскінівна

Відповідальний за випуск *О. Ю. Оленіна*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *О. Ч. Чирва*

План 2021, поз. 569 М

Підп. до друку 13.12.2021. Формат 60 × 84/16.
Електронне видання. Ум. друк. арк. 1,7.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК 5328 від 11.04.2017.